

Geschiedenis Website open met beroemdheden, van wetenschappers en dichters tot misdadigers

42.470 bekende Nederlandse levens

Tienduizenden kopstukken uit de Nederlandse geschiedenis staan vanaf morgen bijeen op internet. Voor vrouwen, sporters en tv-mensen neemt de belangstelling toe.

Door onze redacteur
DIRK VLASBLOM

ROTTERDAM, 16 FEBR. Op de homepage komen ze allemaal langs: staatsmannen, edelvrouwen, schilders, dichters en ingenieurs. Maar ook sporthelden, quizmasters en spitsboeven. En in één oogopslag is te zien wie vandaag jarig zou zijn. Kijk maar: de rode dichter Dirk Jelles Troelstra en de Leidse natuurvorser Hugo de Vries.

In de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag opent SER-voorzitter Alexander Rinnooy Kan morgenmiddag het Biografisch Portaal van Nederland. Deze digitale poort geeft toegang tot de levensbeschrijvingen van 42.470 kopstukken en andere opzienbarende figuren uit de Nederlandse geschiedenis.

Het portaal pakt de draad weer op waar Nederland het ooit liet afweten. In 1937 verscheen het laatste deel van het Nieuw Nederlands Biografisch Woordenboek (NNBW), met 23.000 Nederlanders van de vroegste tijden tot 1911. Dat gold toen als af. Daarna zijn wel regionale en thematische biografieënverzamelingen aangelegd, zoals die van de provincie Gelderland en een website met prominenten uit de arbeidersbeweging van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG).

Sinds de jaren zeventig is er weer gewerkt aan een Biografisch Woordenboek van Nederland. De achterstand was intussen zo groot dat de makers zich concentreerden op de twintigste eeuw.

Historica dr. Els Kloek, senior-onderzoeker aan de Utrechtse universiteit, nam enkele jaren geleden het initiatief tot het *Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland*. Kloek was lid van de Commissie Ontwikkeling Nederlandse Canon en is ook projectleider van het nieuwe portaal. Dat is een gezamenlijke onderneming van tien wetenschappelijke en culturele instellingen. Het geeft toegang tot bestaande collecties levensbeschrijvingen en moet uitgroeien tot een complete, actuele biografieënverzameling.

Els Kloek: „Je hoort als land je biografisch erfgoed te onderhouden en dit portaal kan daar een aanzet toe geven. Een aanzet, want de bestaande verzamelingen vertonen leemtes. Zo hebben we nu belangstelling voor tv-persoonlijkheden, sporters en criminelen, mensen die voor 1937 wat minder in de schijnwerper stonden. Toen golden vooral staatslieden, wetenschappers, ingenieurs en kunstenaars als kopstukken.”

Dat het werk zo lang is blijven liggen komt omdat Nederland niet zoveel op had met de eigen geschiedenis, denkt Kloek. „Nederlanders hebben ook minder met

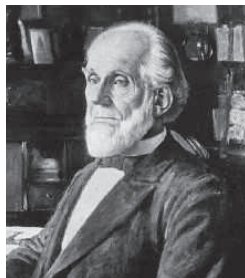

Foto KNAW

Hendrik C. Rogge

Theoloog en historicus (Amsterdam, 16 februari 1831 – Haarlem, 29 augustus 1905). Was remonstrants predikant te Delft; werd in 1864 leraar geschiedenis in Leiden; in 1869 opnieuw predikant; in 1877 bibliothecaris van de Universiteit van Amsterdam en was sinds 1890 aan die universiteit hoogleraar geschiedenis en literatuur en bundelde *Nederlandsche Volksromans*. Sinds 1894 lid van de KNAW.

Foto RKD

H. Enno van Gelder

Archivaris en museumdirecteur (Amsterdam, 16 februari 1876 – 's-Gravenhage, 24 juni 1960). Kleinzoon van de schrijver Nicolaas Beets. Was directeur van het Haagse Gemeentemuseum en tot zijn pensioen hoofd van de gemeentelijke Dienst Kunsten en Wetenschappen. Drijvende kracht achter de nieuwbouw voor de Haagse museumcollecties, waarvoor een geestverwant, de architect H.P. Berlage in 1919 opdracht kreeg.

beroemdheden dan, bijvoorbeeld, Engelsen. Toch heb je hier wel allerlei verzamelingen per streek en per zuił. Dat is ook heel Nederlands.”

Wie komt er wel in en wie niet? „We kiezen geen personen, maar

Foto IISG

Dirk Jelles Troelstra

Socialistisch dichter (Stiens, 16 februari 1870 – Arnhem, 12 mei 1902). Dirk was een jongere broer van SDAP-leider Pieter Jelles, door wie hij sterk is beïnvloed. Werkte na vier jaar gymnasium op het belastingkantoor

van zijn vader. Studeerde Duits en vertaalde Multatuli's *Vorstenschool*. Was een overtuigd socialist en schreef gedichten als *Morgenrood*, *Aan de strijders*, *De boodschap op de hei* en *Hier staan wij*. Kort voor zijn dood

verscheen zijn verzameld dichtwerk onder de titel *Meigave voor het Nederlandsche proletariaat* (1902). Getrouwd met onderwijzeres en componiste Sylvie de Vries. Op de foto staat hij met zijn kind en de dienstbode.

de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme, het naslagwerk van Nederlandse ondernemers, de collectie van het Parlementair Documentatiecentrum en de RKD *Artists* van het Rijksbureau van Kunsthistorische Documentatie. Zo probe-

ren we een zo breed mogelijk bestand aan te leggen.”

Het project verloopt in fasen. Nu verwijst het portaal nog vooral naar de bestaande collecties, maar in de toekomst voegen de makers meer biografische informatie toe

Foto KNAW

Johann J. Hoffmann

Japanoloog (Würzburg, 16 februari 1805 – Leiden, 19 januari 1878). Leidde als jongeman een kunstenaarsleven en besloot zijn geluk te beproeven in de Nederlanden. Ontmoette in Antwerpen een stadgenoot, de oriëntalist Von Siebold. Op diens aanraden ging hij studeren in Leiden. Daar bekwamde hij zich in het Maleis, Chinees en Japans. Stelde onder meer het *Japansch Woordenboek* samen en werkte als vertaler voor de Nederlands-Indische regering.

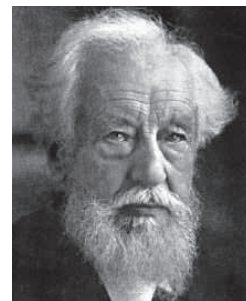

Foto KNAW

Hugo de Vries

Bioloog (Haarlem, 16 februari 1848 – Lunteren, 21 mei 1935). Verzamelde al jong planten in de buurt van Haarlem en tijdens vakanties. Studeerde *philosophia naturalis*, hoofdvak plantkunde, aan de Universiteit Leiden. Herontdekte de erfelijkheidswetten van Mendel en is daarom nog altijd internationaal bekend. Bedacht dat genen ('pangen' volgens De Vries) bestonden. Werd in 1878 hoogleraar plantfysiologie aan de UvA..

op de site zelf. Kloek: „En op de lange duur gaan we ook nieuwe biografieën toevoegen, buiten de bestaande verzamelingen om.”

➤ Bezoek vanaf morgen de database: biografischportaal.nl